

УДК 330.341.1:331.215.3

Полінкевич О. М., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

ФІНАНСОВА ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ РОБОТИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У роботі визначені основні фінансові показники оцінки бізнес-процесів промислових підприємств, проведений аналіз фінансового стану підприємств у Волинській області, охарактеризовані проблемні моменти у діяльності та позитивні тенденції, запропонована матриця співставлення позитивних та негативних оцінок у 2002 та 2012 роках.

Ключові слова: бізнес-процес, промислове підприємство, фінансові коефіцієнти, техносотціальна продуктивність, оборотність, рентабельність.

Polinkevych O.

FINANCIAL ESTIMATION OF INDEXES OF WORK OF BUSINESS PROCESSES OF INDUSTRIAL ENTERPRISES OF THE VOLYN AREA

The basic financial indexes of estimation of business processes of industrial enterprises are in-process certain, conducted analysis of the financial state of enterprises in the Volyn area, problem moments in activity and positive tendencies are described, offered matrix of comparison of positive and negative estimations in 2002 and 2012.

Key words: business process, industrial enterprise, financial coefficients, techniqusocial productivity, circulating, profitability.

Полинкевич О. Н.

ФИНАНСОВАЯ ОЦЕНКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ РАБОТЫ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ ВОЛЫНСКОЙ ОБЛАСТИ

В работе определены основные финансовые показатели оценки бизнес-процессов промышленных предприятий, проведён анализ финансового состояния предприятий в Волынской области, охарактеризованы проблемные моменты в деятельности и позитивные тенденции, предложена матрица сопоставления позитивных и негативных оценок в 2002 и 2012 годах.

Полінкевич О. М.

Ключевые слова: бизнес-процесс, промышленное предприятие, финансовые коэффициенты, техносотциальная производительность, оборотность, рентабельность.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Промислові підприємства функціонують в ринковому середовищі та піддаються впливу безлічі факторів. Останні формують позитивний або негативний фінансовий стан. Фінансова оцінка покликана вчасно виявити негативні зміни у діяльності промислових підприємств. За цих умов тема дослідження набуває ще більшої актуальності.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблемами оцінки бізнес-процесів підприємства займалися такі науковці, як Біловодська О. А. [3], Власенко В. В. [2], Ілляшенко С. М. [3], Шипуліної Ю. С. [5], Гонтарева І. В. [1], Гриньова В. М. [2], Коюда В. О. [4], Лисенко Л. А. [4]. Проте, в їх працях не висвітлювались підходи щодо фінансової оцінки бізнес-процесів промислових підприємств у новій економіці, коли головним фактором виробництва є гуманний, а не основний капітал.

Цілі статті. Метою роботи є розробка системи фінансової оцінки бізнес-процесів промислових підприємств.

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В якості вибірки ми визначали чотири промислових підприємствах з різних галузей економіки: харчова промисловість (ПАТ «Луцьк Фудз» – ПАТ «ЛФ»), машинобудування (ПАТ «Ковельсільмаш» – ПАТ «КСМ»), металообробка (ПАТ «Електротермометрія» – ПАТ «ЕТМ»), хімічна промисловість (ПАТ «Теріхем-Луцьк» – ПАТ «ТЛ»). Зведемо основні характеристики показників у табл. 1.

Таблиця 1

Зведена характеристика промислових підприємств у 2002–2012 рр.

Показник	ПАТ «ЛФ»	ПАТ «КСМ»	ПАТ «ЕТМ»	СП ПАТ «ТЛ»
1	2	3	4	5
Платоспроможність	низька з тенденцією зростання	надмірно висока з тенденцією зменшення	надмірно висока з тенденцією зменшення	низька з тенденцією зменшення
Інвестиційна політика	низька з тенденцією зменшення	середня з тенденцією зменшення	низька з тенденцією зменшення	середня з тенденцією зменшення

Продовж. табл. 1

1	2	3	4	5
Ефективність використання ресурсів від реалізації	неефективне з тенденцією зменшення	неефективне з тенденцією зменшення	неефективне з тенденцією збільшення	неефективне з тенденцією зменшення
Фінансова стійкість	фінансово стійке з тенденцією збільшення	фінансово стійке з тенденцією зменшення	фінансово стійке з тенденцією збільшення	фінансово стійке з тенденцією зменшення
Рентабельність	нерентабельне з тенденцією зменшення	нерентабельне з тенденцією зменшення	нерентабельне з тенденцією зменшення	нерентабельне з тенденцією збільшення
Техносоціальна продуктивність підприємства	позитивна з тенденцією зменшення	негативна з тенденцією зменшення	негативна з тенденцією зменшення	негативна з тенденцією збільшення

На основі проаналізованих даних доцільно побудувати матрицю співставлення позитивних та негативних оцінок у 2002 р. та 2012 рр. за чотирма підприємствами (табл. 2).

Таблиця 2

Матриця співставлення позитивних та негативних оцінок у 2002 р. та 2012 р. за чотирма підприємствами *

Показник	ПАТ «ЛФ»	ПАТ «КСМ»	ПАТ «ЕТМ»	СП ПАТ «ТЛ»
1	2	3	4	5
Коефіцієнт покриття	-023К+02УК+12УК	+123К	-02УК	+023К-12УК-123К
Коефіцієнт оновлення основних засобів		-023К-123К+12УК	+02УК	-02УК- -12УК+023К+123К
Коефіцієнт зносу основних засобів	-/+023К- -123К+02УК+12УК	-02УК-12УК+123К		
Фондовіддача активів	+023К	-023К-02УК-123К	-12УК+02УК+123К	+12УК
Коефіцієнт оборотності активів	+023К	-023К-02УК-123К	-12УК+02УК+123К	+12УК
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-023К+02УК+12УК	-02УК-12УК+123К		-123К+023К
Коефіцієнт фінансової стійкості	-023К -123К		-02УК+123К+12УК	-12УК+02УК+023К
Рентабельність підприємства	+02УК	-023К-02УК	-123К-12УК+023К	+123К+12УК

Продовж. табл. 2

1	2	3	4	5
Рентабельність власного капіталу	+023К+12УК	-023К-02УК-123К-12УК	+02УК	+123К
Рентабельність діяльності	+02УК+12УК	-023К-02УК-123К	-12УК+023К	+123К
Коефіцієнт зайнятості працівників	+02УК+12УК			-02УК-12УК
Ефективність інновацій	+023К+123К+02УК	-023К-123К+12УК	-02УК	-12УК
Привабливість інновацій	+023К+123К+02УК	-023К-123К+12УК	-02УК	-12УК

* УК – уніфіковані коефіцієнти порівняння; ЗК – звичайні розрахункові коефіцієнти; «+» – найвище значення показника; «-» – найнижче значення показника; 02 – 2002 рік; 12 – 2012 рік.

Дані матриці свідчать, що оцінки не збігаються за уніфікованими коефіцієнтами і за звичайними розрахунковими для 4-х промислових підприємств. На основі даних матриці можна зробити такі висновки: 1) найвища платоспроможність за звичайними коефіцієнтами у 2002 р. є на СП ПАТ «ТЛ», у 2012 р. – на ПАТ «КСМ», коли за уніфікованими коефіцієнтами на ПАТ «ЛФ»; 2) високий ступінь оновлення основних засобів на СП ПАТ «ТЛ» у 2002 р. та 2012 р. за звичайними коефіцієнтами, коли за уніфікованими коефіцієнтами – на ПАТ «ЕТМ» у 2002 р. та ПАТ «КСМ» у 2012 р.; 3) високий ступінь зносу основних засобів за звичайними і уніфікованими коефіцієнтами на ПАТ «ЛФ» у 2002 та 2012 рр.; 4) найвища віддача від вкладеної гривні в основні засоби за звичайними коефіцієнтами на ПАТ «ЛФ» у 2002 р. та ПАТ «ЕТМ» у 2012 р., а за уніфікованими коефіцієнтами – на ПАТ «ЕТМ» у 2002 р. та СП ПАТ «ТЛ» у 2012 р.; ефективність використання підприємством наявних ресурсів найвища на ПАТ «ЛФ» у 2002 р. та ПАТ «ЕТМ» у 2012 р. за звичайними коефіцієнтами (ПАТ «ЕТМ» і СП ПАТ «ТЛ» за уніфікованими коефіцієнтами відповідно); 5) фінансова стійкість найвища за звичайними та уніфікованими коефіцієнтами у 2002 р. є на СП ПАТ «ТЛ» та у 2012 р. – на ПАТ «ЕТМ»; 6) найвищий рівень власного оборотного капіталу у здатне підтримувати у 2002 р. за звичайними коефіцієнтами СП ПАТ «ТЛ», у 2012 р. ПАТ «КСМ» (за уніфікованими коефіцієнтами ПАТ «ЛФ»); 6) ефективність використання активів за звичайними коефіцієнтами у 2002 р. найвища на ПАТ «ЕТМ», у 2012 р. на СП ПАТ «ТЛ» (за

уніфікованими коефіцієнтами на ПАТ «ЛФ» та СП ПАТ «ТЛ» відповідно); 7) інвестиційна привабливість найвища за звичайними коефіцієнтами на ПАТ «ЛФ» у 2002 р. та СП ПАТ «ТЛ» у 2012 р., коли за уніфікованими коефіцієнтами на ПАТ «ЕТМ» та ПАТ «ЛФ» відповідно; 8) ефективність інновацій найвища на ПАТ «ЛФ» у 2002 р. і 2012 р. за звичайними коефіцієнтами і у 2002 р. на ПАТ «ЛФ» за уніфікованими коефіцієнтами, проте у 2012 р. – на ПАТ «КСМ».

Висновки. Відповідно до вищевикладеного можна зробити такі висновки: 1) промислові підприємства та бізнес-процеси мають нестійкий фінансовий стан, який стримує підвищення конкурентоспроможності та інноваційної спроможності; 2) рентабельність бізнес-процесів, як третій компонент ідеального фінансового стану, можна підвищити за рахунок зниження витрат через механізми аутсорсингу, кластеризації, структуризації; 3) введення тенхносоціальної продуктивності та уніфікованих коефіцієнтів (розраховується шляхом множення тенхносоціальної продуктивності на фінансові коефіцієнти) приводить всі бізнес-процеси і підприємства до єдиного порівняльного об'єкту з однаковою чисельністю працюючих, продуктивністю праці та фондівдачею. За цими показниками можна провести реальну порівняльну оцінку. Найкращий фінансовий стан на ПАТ «ЛФ», на другому місці ПАТ «ЕТМ» та СП ПАТ «ТЛ», на останньому місці – ПАТ «Ковельмільмаш».

1. Гонтарева І. В. Оцінювання системної ефективності функціонування і розвитку промислових підприємств : монографія / І. В. Гонтарева. – Х. : Інжект, 2011. – 480 с.
2. Гриньова В. М., Власенко В. В. Організаційні проблеми інноваційної діяльності на підприємствах : монографія / В. М. Гриньова, В. В. Власенко. – Х. : Інжект, 2005. – 200 с.
3. Ілляшенко С. М., Біловодська О. А. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств : монографія / С. М. Ілляшенко, О. А. Біловодська. – Суми : Університетська книга, 2010. – 281 с.
4. Коюда В. О., Лисенко Л. А. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності : монографія / В. О. Коюда, Л. А. Лисенко. – Х. : Інжект, 2010. – 224 с.
5. Шипуліна Ю. С. та ін. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств : монографія / Ю. С. Шипуліна Ю. С. та ін. // За заг. ред. Ю. С. Шипуліної. – Суми : Папірус, 2012. – 457 с.